

عنوان مقاله:

مطالعه اثرات حاشیه ای مختلف بر ترکیب پوشش گیاهی و تنوع زیستی زیرآشکوب جنگل مطالعه موردی: جنگل های زرین آباد ساری

محل انتشار:

پنجمین همایش ملی تغییر اقلیم و گاهشناسی درختی در اکوسیستم های خزری (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

کوروش روحانی - دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

سیدمحمد حسینی نصر - دانشیار گروه جنگلداری، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

حامد اسدی - استادیار گروه جنگلداری، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

خلاصه مقاله:

جنگل های شمال که در آنها تنوع زیستی گیاهی و جانوری بسیار بالا و چشمگیری را شاهد هستیم و آثار بسیار تعیین کننده ای در پایداری این منطقه اکولوژیکی خاص دارند متأسفانه تحت عوامل مخرب فراوانی مانند تغییر کاربری، بهره برداری های مفرط، چرای دام، آتش سوزی، برداشت محلی و سنتی چوب قرار داشته که ثبات و پایداری این اکوسیستم ها را بشدت تهدید کرده و می کند. یکی از انواع مهم این تخریب ها که به مرور زمان به وجود می آید اثرات حاشیه (Edge Effects) است که به مجموع اثرات محیطی و اثرات زیست شناختی مستقیم و غیرمستقیم گویند. امروزه آگاهی از اثرات منفی بوم شناختی حاشیه ای برای مدیریت توده های جنگلی لازم است و این اثر یکی از مهمترین فاکتورهای اثرگذار بر تنوع زیستی در چشم انداز های جنگلی است. لذا با هدف مطالعه اثرات حاشیه ای بر ترکیب پوشش گیاهی زیرآشکوب و تنوع زیستی گیاهی و بررسی و مقایسه میزان تخریب تحت اثر عوامل حاشیه ای در اطراف شهرها، روستاها و جاده ها و شناسایی میزان حضور و تغییرات گونه های مختلف با افزایش و یا کاهش بروز این عوامل اقدام به اجرای این مطالعه گردید که پس از برنامه ریزی و بررسی های بعمل آمده، شامل 4 منطقه با مشخصات و تاثیرگذاری متفاوت شامل نزدیکی به جاده آسفالتی دسترسی به روستا، اراضی جنگلی مجاور پارک جنگلی، جنگل های اطراف جاده های جنگلی مدیریت شده و دارای طرح های جنگلداری و نیز اراضی جنگلی مجاور محل زندگی روستایی و شهری بوده است. نوع پلات های نمونه بدین شکل طراحی شده بودند که در هر یک از 4 منطقه (زون) اشاره شده، 3 محور به موازات هم با فاصله حد اقل 100 متر انتخاب شده و در فواصل صفر، 50 و 100 و 150 و در فواصل عمیق تر جنگل که دست نخوردگی آن بوضوح قابل مشاهده می باشد، نمونه برداری هایی به ابعاد 400 متر مربع شامل اندازه گیری و شناسایی بر اساس فهرست کلیه گونه های گیاهی به تفکیک فرم رویشی ثبت شده و سپس وفور (درصد تاج پوشش) گونه های گیاهی بر اساس ضرایب فراوانی- غلبه وان درمارل ثبت گردید. نتایج نشان داد که با فاصله گرفتن از نقطه صفر، درصد تشابه گونه ای کاهش می یابد و تنوع گونه ای افزایش می یابد. و شاخص غنا یعنی تعداد گونه ها دارای تفاوت معنی-داری بوده بدین معنی که عمدتاً با افزایش عمق ورود به جنگل تعداد گونه های موجود افزایش یافته است. از نظر تنوع زیستی نیز مشخص گردید که بغیر از منطقه تفرجگاهی مابقی مناطق تفاوت معنی داری ندارند و اکثراً دارای یک حدی از تنوع مختلف زیستی و تشابهات قابل درکی می باشند و فقط در تفرجگاهها با معنی دار بودن این تفاوت ها مشخص گردید که گیاهانی از جنس و گونه های مختلف کمتر دیده شده است که حاکی از تخریب شدیدتر می باشد و این موضوع ثابت گردید که تنوع زیستی در تفرجگاه دارای بیشترین کاهش و در جاده جنگلی و جاده دسترسی روستایی کمترین کاهش را داشته اند. همچنین نتایج نشان داد که هر نوع حضور انسان و ایجاد مستحدثات بر تنوع، غنا و یکنواختی و در نهایت تنوع زیستی دارای اثر معنی دار است و با افزایش فاصله از آن، به میزان تنوع، غنا و یکنواختی گونه ها افزوده می شود.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/901986>

